

**ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

**ΤΜΗΜΑ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΓΕΙΤΟΝΩΝ/ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΣΕΙΣΜΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

[Η' ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ]

[Ζάφος Ξαγοράρης]

Επιβλέποντες Καθηγητές
[Ζάφος Ξαγοράρης, Κώστας Χριστόπουλος]

Αθήνα 2022

«Δηλώνω ότι είμαι ο/η αποκλειστικός/η δημιουργός της παραπάνω πρωτότυπης εργασίας, νόμιμος/η κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της και ότι έχω το δικαίωμα, να παραχωρήσω τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παρούσα άδεια. Βεβαιώνω, ότι το σύνολο του τεκμηρίου που καταθέτω αποτελεί γνήσιο έργο παραχθέν από εμένα και δεν παραβιάζει τα δικαιώματα άλλου δημιουργού με οποιονδήποτε τρόπο. Το τεκμήριο/α που καταθέτω είναι το τελικό εγκεκριμένο έργο από την εξεταστική επιτροπή, δεν προκύπτει από λογοκλοπή ή νοθευμένη έρευνα, δεν προσβάλλει πνευματικά δικαιώματα άλλων δημιουργών και δεν παραβιάζει προσωπικά δεδομένα. Ως κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων της εργασίας αυτής, παραχωρώ στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών το μη-αποκλειστικό δικαίωμα δημοσίευσης και διάθεσης της ψηφιακής μορφής της εργασίας μου, εντός και εκτός του δικτύου, μέσω του Ιδρυματικού Αποθετηρίου «Art-IA», με την προϋπόθεση ότι διατίθεται με μία από τις παρακάτω άδειες που έχω επιλέξει κατά την αυτό-απόθεση. Η εν λόγω παραχώρηση δεν συγκρούεται με δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων ή με παραχωρηθέντα ήδη από εμένα σε τρίτους σχετικά δικαιώματά μου. Η βιβλιοθήκη δεν ασκεί κανενός είδους επιμέλεια στο περιεχόμενο της εργασίας μου και αναλαμβάνω πλήρως την ευθύνη του περιεχομένου της. Η έγκριση της παρούσας εργασίας δεν υποδηλώνει απαραιτήτως την αποδοχή των απόψεων του/της συγγραφέα/ως από την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Ν. 5343/1932, άρθρο 202, παρ.2)»

Περίληψη

Η θεματική της πτυχιακής αφορά του δύο σεισμούς που συνέβησαν το 1999 στην περιοχή του Μαρμαρά στην Τουρκία και στο ρήγμα της Πάρνηθας. Το γεγονός αυτό προκάλεσε μια σειρά αντιδράσεων από τα συστήματα της πολιτικής, των ΜΜΕ και της κοινωνίας των πολιτών, δημιουργώντας ένα νέο λεξιλόγιο για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η ελληνική κοινωνία και η κυβέρνηση ανταποκρίθηκαν άμεσα στις ανάγκες των γειτόνων-θυμάτων, προσφέροντας υλικά αγαθά, δωρεές αίματος και ανθρωπιστική βοήθεια. Η εγκατάσταση που δημιούργησα με αφορμή αυτά τα γεγονότα, είναι αποτέλεσμα ερευνητικής εργασίας και περιλαμβάνει έτοιμα αντικείμενα (ready make) σε συνδυασμό με κατασκευές. Συνοδεύεται από αφηγήσεις ατόμων που βοήθησαν στην αντιμετώπιση της καταστροφής, τόσο από Ελλάδα όσο και από Τουρκία.

Λέξεις-κλειδιά: Ελλάδα – Τουρκία, Σεισμός του 1999, Καταστροφή, Εγκατάσταση, Αφηγήσεις, Ελληνοτουρκικές σχέσεις, Εννοιολογική τέχνη.

Τα ξημερώματα της 17ης Αύγουστου 1999, η περιοχή του Μαρμαρά βρέθηκε στο επίκεντρο ενός από τους πιο καταστρεπτικούς σεισμούς στη σύγχρονη ιστορία της Τουρκίας. Μεγέθους 7,4 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ, είχε ως συνέπεια να χαθεί η ζωή περισσότερων των 30.000 ανθρώπων, τραυματίζοντας πολλούς περισσότερους και αφήνοντας πίσω αμέτρητες υλικές ζημιές.

Το γεγονός αυτό προκάλεσε μια σειρά αντιδράσεων από τα συστήματα της πολιτικής, των ΜΜΕ και της κοινωνίας των πολιτών, δημιουργώντας ένα νέο λεξιλόγιο για τις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Η ελληνική κοινωνία και η κυβέρνηση ανταποκρίθηκαν άμεσα στις ανάγκες των γειτόνων-θυμάτων, προσφέροντας υλικά αγαθά, δωρεές αίματος και ανθρωπιστική βοήθεια.

«Ένας αυθόρμητος διάλογος άρχισε μεταξύ των τουρκικών και ελληνικών ΜΜΕ, ο οποίος εξελίχθηκε επίσης σε “είδηση”».

Σε μόλις δυο εβδομάδες, στις 7 Σεπτεμβρίου, ακολούθησε ένας μικρότερος σεισμός με επίκεντρο αυτή τη φορά το ρήγμα της Πάρνηθας. Τα περισσότερα θύματα την ώρα εκείνη εργάζονταν σε εργοστάσια, τα οποία καταστράφηκαν ολοσχερώς. Η αντίστοιχη «επίσημη» βοήθεια ήρθε εκ μέρους του τουρκικού λαού, στέλνοντας την ΑΚΥΤ, την δική της ομάδα διάσωσης, καθρεπτίζοντας και ενισχύοντας την φιλική διάθεση που ήδη είχε ξεκινήσει να καλλιεργείται.

Η επαναπροσέγγιση αυτή, γνωστή και ως «διπλωματία σεισμών», σε συνδυασμό (και) με άλλους παράγοντες, μετατόπισε την κοινή γνώμη των πολιτών για τον λαό της γειτονικής χώρας έστω και στιγμιαία.

1(Ευγενία Βαθάκου, Κοινωνιολογία των Ελληνοτουρκικών Σχέσεων, Παπαζήσης, Αθήνα 2018, σ.305).

Στη συνέχεια του εγγράφου παρουσιάζονται οπτικές της εγκατάστασης έτσι όπως παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια της έκθεσης, στην αίθουσα Κεσσανλής , στην ΑΣΚΤ.

Τα στοιχεία που απαρτίζουν την εγκατάσταση είναι η κατασκευή “Σκηνές” όπου δείχνει τους προσωρινούς καταυλισμούς σε Υαλονα (Turkey) και Μενίδι (Αθήνα). Παράλληλα παρουσιάστηκε βίντεο, με συγκεντρωτικό οπτικοακουστικό υλικό της περιόδου εκείνης (δελτία ειδήσεων, αρχειακό υλικό της ΕΡΤ, απόσπασμα από την συναυλία για τα θύματα του σεισμού όπως επίσης και υλικό από ερασιτέχνες κινηματογραφιστές). Στη γκρι σκηνή, ο/η θεατής είχε τη δυνατότητα να ακούσει τις συνεντεύξεις από άτομα τα οποία περιέγραφαν την εμπειρία τους από το σεισμό, ή βοήθησαν τη γείτονα χώρα μέσω της εργασίας τους (Πυροσβέστες, μέσω ΜΚΟ) τόσο σε Τουρκία όσο και σε Ελλάδα. Στη συνέχεια το ηχογράφημα των συνεντεύξεων παρουσιάζεται ως “σειсмоγράφημα” στη μηχανή που λειτουργεί με αυτοματισμό.

Ως μέρος του συνολικού έργου ο/η θεατής είχε τη δυνατότητα να διαβάσει επιλεγμένες σελίδες εφημερίδων που κυκλοφορούσαν εκείνη την εποχή μαζί με την εφημερίδα “Milliyet” που στο πρωτοσέλιδο φέρει το τίτλο: “Perastika Geitona!”. Στα τρία κάδρα υπάρχουν φωτογραφίες από τα μνημεία των θυμάτων των δύο σεισμών (Υαλονα,TR και Ricomex,GR), ένας αναμνηστικός φάκελος από τα 10 χρόνια του σεισμού (έτοιμο αντικείμενο) σε αντιπαράθεση με ένα πλαστό γραμματόσημο (που δείχνει τους δυο υπουργούς εξωτερικών - Papandreou ,Cem). Στο τελευταίο υπάρχει μια δημοσιογραφική εικόνα σε συνδυασμό με την αναπαράσταση της στο παρόν.

Τέλος, η παραλλαγμένη σημαία δανείζεται σύμβολα και των δυο χωρών ορίζοντας έναν νέο χώρο συμφιλίωσης, στοχεύοντας στην ανάδειξη της φιλικής πτυχής των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Η εγκατάσταση έχει φωτογραφηθεί από την Όλγα Σουβερμέζογλου.

Εικόνα 1, γενική άποψη εγκατάστασης

Εικόνα 2, γενική άποψη εγκατάστασης

«Σκηνές», 2022

Αυτοκόλλητο σε ξύλινη κατασκευή

250 x90 x20 εκ.

"Σημαία", 2022

Υφασμα

100 x 165 εκ

"Parandreou & Cem", 2022

Έτοιμο αντικείμενο και
γραμματόσημο

30 x 40 εκ

"Μνημεία", 2022

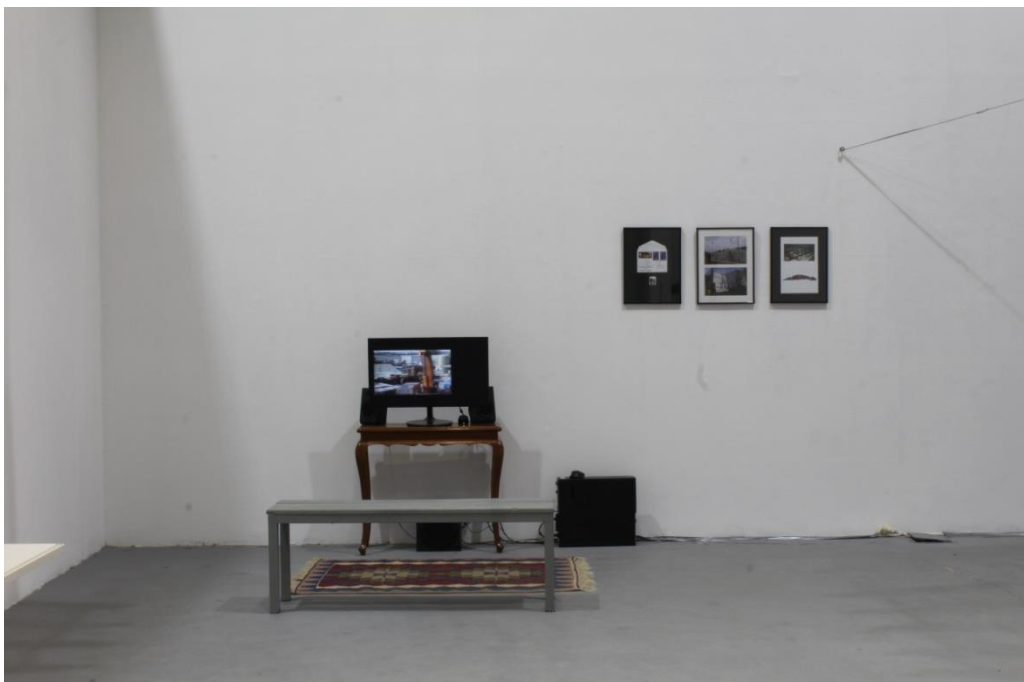
Φωτογραφίες

30 x 40 εκ

"Παγοδρόμιο", 2022

Φωτογραφικό κολλάζ

30 x 40 εκ

Άτιτλο, 2021

διαστάσεις μεταβλητές, βίντεο 23'

(παρουσίαση οπτικοακουστικού υλικού που έχει βρεθεί στο διαδίκτυο και έχει χρησιμοποιηθεί για εκπαιδευτικές ανάγκες. Παραχώρηση υλικού και από το αρχείο της ΕΡΤ.)

"Αφηγήσεις" , 2022

ηχητικό απόσπασμα από συνεντεύξεις μέσα σε Σκηνή/ Διαχωριστικό χώρου, 93'.

"Σεισμογράφος", 2022

Κατασκευή [σίδηρο, ξύλο, μοτερ]

200 x 40 x 95 εκ

εκτυπωμένος μουσαμάς

85 x 250 εκ

«Εφημερίδες», 2022

Εκτυπωμένες πρωτοσέλιδα και άρθρα από την ΕΒΕ, σε λεπτό χαρτί ,

Σύνολο σελίδων : 60

Διαστάσεις μεταβλητές

Hanımlara, beylere; dünyaca ünlü Zass Ütü Geliyor

Günde sadece **200 bin liraya**

Şok buharlı, tam 8 kademeli... Üstelik tam otomatik!

Hesabınızı iyi yapın...
Bugün Zass Ütü
fırsatını kaçırmayın!

Üstelik Zass
ütünüzün
hediyesi
Milliyet
gazetesi...

Bugün bayinizden
Zass Ütü
sertifikanızı alırken,
Milliyet'inizi
sakın unutmayın.

Milliyet'te bedava

Evinizin
çantanızın
eksikleri

- Ayakkabı süngeri
- Diş fırçası
- Yara bandı
- Silgili kurşun kalem

Bugün birini almaya unutmayın!
Milliyet hediyenize
birlikte sadece 150 bin lira!

HER GÜN
BİR MAKET

Milliyet

BASINDA GÜVEN

8 Eylül 1999 Çarşamba 150.000 TL

Devlet Bahçeli de yeni anayasaya taraftar

Önce Yargıtay Başkanı yeni anayasa dedi. Aynı gün Başbakan Ecevit Anayasa'yı değiştirme zamanının geldiğini Milliyet'e açıkladı. Başbakan Yardımcısı Bahçeli de dün Milliyet'e toplumsal uzlaşma belgesi niteliğinde bir anayasa istediğini söyledi.

HASAN CEMAL'in yazısı sayfa 15'te

Perastika Gitona!

{ GEÇMİŞ OLSUN KOMŞU }

Atina'da 5.9 şiddetinde deprem oldu.
Binalar çöktü: 20 ölü, yüzlerce yaralı

Afrika fayı salladı
Merkezi Atina'nın 20 km. kuzeydoğusu olan deprem panik yarattı. Pencere ve balkondan atılanlar, asansörde mahsur kalanlar oldu. İçinde 100 işçi olan bir fabrika yıkıldı. Deprem, Afrika'dan Ege'ye uzanan faydan kaynaklıdır.

İzmir'de hissedildi
10 saniyelik sarsıntıda birçok bina çatladı. Caddelere beton parçaları düştü. Akropolis'in etkilendiği deprem, İzmir ve çevresinde de heyecan yarattı. Demirel Stefanopoulos'a, Ecevit de Simitis'e "Geçmiş olsun" dedi. Sayfa 12'de

Veli Göçer'in olay ifadesi

Yalova Savcısı'nın, "PKK'dan tehlikeli ama 4-10 yıl hapisle varılacaktır" dediği müteahhit Göçer'in ifadesini ele geçirdik: "Aylık gelirim bir milyar lira. Yaptığım binalar yıkılınca İstanbul'a kaçtım." Sayfa 20'de

İbret filmi

Dünya. Marmara depreminden Japonca ders alacak. Bizden hızlı davranan Japonlar, belgesel hazırlıyor

Hedefi büyük olmak

Mayo firmalarının paylaşmadığı manken Duygu Dikmenözü, "Sinema, TV ve müzik dünyasından çok cazip teklifler alıyorum. Önüme çok sayıda proje var. Ama ben öncelikle uluslararası bir top model olmak istiyorum" diyor. Sayfa 2'de

Japonya'nın bir numaralı TV'si NHK'dan on kişilik ekip, Adapazarı'ndan Gökçük'e, Değirmendere'den İzmit'e kadar tüm deprem bölgesinde çekimler yaptı. Belgesel yüzlerce televizyona satılacak.

Ekibin başkanı Prof. Hayashi, "Eğer binalarınız depreme dayanıklı yapılsaydı, ölenlerin sayısı yüzde 70 düşerdi. Ama yaşananlar burada çabuk unutuluyor" diyor.

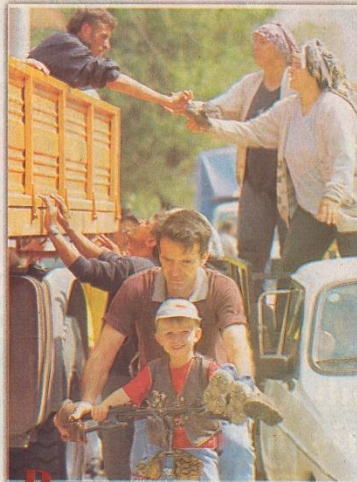
Bilge Egemen'in haberi sayfa 11'de

Almanya'da ırkçılık skandalı

18 yıldır Almanya'da yaşayan Adanali dönenci, İsmemiler için kan vermek istedi. Ancak "yabancı" olduğu için iki kez kan alınmadı. Üçüncü denemesine gazetecilerle giden dönenci, amacına ulaştı. Sayfa 4'te

Otomobile 'cep' can aldı

Direksiyonda cep telefonuyla konuşurken kaza geçiren MHP'li Görmez yaşamını yitirdi. Uzmanlar uyarıyor: Telefon sinyalleri ABS freni kilitliyor. Sayfa 17'de

Bir çift mutluluk

Depremzedelerin ilaç, ekmek, suyla başlayıp çadır, giysi, ayakkabı ile devam eden ihtiyaç listeleri yaşam normale döndükçe değişiyor. Çadırda yaşayanlar jimdi deodorant, şampuan ve iç çamaşırı istiyor. TIK'lara gelen yardımlarda, kendilerine uygun eşyayı bulan mutluluğa çabırna koşuyor. Bulamayan, bulduyuyla yetiniyor. Ercan Arslan

Sanayiciler: Taşınmayız

Kocaeli Sanayi Odası Başkanı Yılmaz Kambuk, bölgesel Ekonomik Konsey'in 200 tesisin yerini değiştirmeye çalışacağını belirtti ve ekledi: "Ama hiçbir sanayici tesis taşımak istemiyor." Tüpraş Genel Müdürü Danış da, "Tehlike kalmadı" dedi. Sayfa 9'da

ÖSS'yi para ile kazandım

ÖSS sınavının Ankara bağlantısı ortaya çıktı. Tutuklanan öğrencilerden Hasan Mentese, polise her şeyi itiraf etti: "Mardinli Şevki ile arkadaşlık. Kardeşim Özgür ve benim için toplam bir milyar lira alacaktı. Sınava başkaları girdi. Kazandık." Haberi sayfa 17'de

- Otopark mafyası [3]
- Emeklilik onaylandı [9]
- 1 milyar dolar yolda [9]
- Ceylan tutuklandı [11]
- Siyah kurdele başladı [13]
- ABD'nin Kıbrıs planı [14]

«Milliyet 8/09/1999», 2021

Έτοίμο αντικείμενο

45 x 72 εκ.

Ευχαριστώ πολύ τον Σωτήρη Μπαμπιτζαρη, τον Αποστόλο Βείζη, τον Κώστα Δαχτυλιδη, τον Άγγελο Κουρή, τον Πέτρο Παπαχρηστού, τη Κωνσταντίνα Σκαμάγκου, την Ayshen Turegun Papalyaris, την Gila Benmayor και την Χριστίνα Λεπτίδη για την παραχώρηση των συνεντεύξεων. Είμαι ευγνώμων για την βοήθεια της Άντιας Αδαμοπούλου και του Βασίλη Παναγάκη ως προς τη συντήρηση της εφημερίδας.

Τέλος ευχαριστώ το φωτοπρακτορείο Eurokinissi και τον κ. Κονταρίνη για την παραχώρηση της φωτογραφίας του.

Βιογραφικό

Ονομάζομαι Όλγα Σουβερμέζογλου, έχω γεννηθεί στην Αθήνα και έχω καταγωγή από τη Κωνσταντινούπολη.

Το 2015 είχα περάσει στο τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών μέσων (ΠΑ.Δ.Α) αλλά το ενδιαφέρον μου σύντομα μετατοπίστηκε στις εικαστικές τέχνες όπου αποτέλεσε την αφετηρία για να σπουδάσω στο εικαστικό τμήμα της Α.Σ.Κ.Τ. Κατά την διάρκεια της φοίτησης στην WdKA (Willem de Kooning Academy), Fine Arts & Photography, μέσω του προγράμματος Erasmus + και έπειτα, εστίασα στις πολιτικές εκφάνσεις της τέχνης και τον ρόλο της στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Την σχέση του ατόμου με την φύση και το αστικό τοπίο, την συλλογική μνήμη και τα πολλαπλά αναγνωριστικά που συγκροτούν την πολιτισμική μας ταυτότητα (γλώσσα/ καταγωγή/ φύλο) .

Ο θεματικός άξονας της καλλιτεχνικής μου πρακτικής περιστρέφεται γύρω από "συμβάντα" που έχουν γίνει και πραγματοποιείται μέσω έρευνας, συλλογής πληροφοριών και παράθεσης τεκμηρίων. Έχω ασχοληθεί με την σκηνογραφία, την κινηματογράφηση και τον χορό συντηρώντας παράλληλα τον ενθουσιασμό μου για την φωτογραφία και τις προεκτάσεις της. Με ενδιαφέρουν οι δυνατότητες που προσφέρει το κάθε μέσο συνδυαστικά αλλά και μεμονωμένα. Όταν χρησιμοποιώ την φωτογραφία ως εργαλείο έκφρασης, αναζητώ την αποτύπωση της καθημερινότητας στο δημόσιο χώρο και των στοιχείων εκείνων που συνήθως προσπερνάμε εξαιτίας της καθημερινότητάς μας.

Έχω συμμετάσχει σε ομαδικές εκθέσεις "Το Η' Εργαστήριο στον Συνοικισμό" Ελευσίνα 2018, "Virtually Anything" (online) Rotterdam 2020, "Metanoia" IFAC Νέος Κόσμος 2022, "Lockdown" Athens Photo Festival 2022 και συλλογικά project (Art Mentoring in Mental Health Units - Πολιτιστικοί Μέντορες στις Δομές Ψυχικής Υγείας SnehtaResidency 2022). Προσφάτως έγινα δεκτή στο πρόγραμμα σπουδαστών της Canon 2022 (Ιούνιος- Ιούλιος 2022).